

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

10. De usu vel fruitione libidinis. Et quid nuptiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

Quarta, quæ ex precedente nascitur, ut virtutum omnium facilitatem asserrent: *Es proposito non esse in natura malum defendimus, inquit Iulianus, ut ad virtutum studia bonis incitemus &c. atque ab hoc dicitur non esse in carne mali necessitatem, ut erubescat unusquisque laudabiliter conditus deformiter vivere, ac sic pudor turpi occurrat ignavia de commendatione nobilitatis ingenta. Quam cantilenam sexcentis locis repetit.*

Sexta denique eaque non infima, ut omnibus concupiscentiæ bonæ motibus obsequendum esse statuerent, obsequendo videlicet natura cum sine magistro, ut ait Cicero, *senserit quid natura desideret.* Notavit hoc acute Augustinus: *Quam tu (libidinem) cum bonam naturaliter di-*

In Hortensio. Lib. 5. cont. Iul. c. 7.

eis, astate illi semper consentiendum esse decernis, ne rem suam improbo repugnetur naturali bono. Ita quippe potest facillime vera esse etiam illa vestra sententia qua dicitis hominem sine peccato esse, si velit quando licet quidquid libet quia bonum est quod naturaliter libet. Quæ sane spectasse Iulianum ex eo non obscure colligas quod contra Augustinum, qui malos esse libidinis motus asserbat apte acuteque intulisse sibi videbatur; nec peccare eos omnino qui peccare dicuntur: siquidem a quocumque creati sunt necesse habent vivere, nec sue repugnare nature. Si enim vera est ista consequentia adversus eos qui illos natura motus veluti malos improbant, quanto erit in eorum opinione firmior, qui eos naturaliter bonos & laudabiles putant.

Lib. 2. cont. Iul. c. 2.

De usu vel fruitione libidinis, & quid nuptiæ.

CAPVT DECIMVM.

VT vero accuratius Pelagianorum mens de libidinum & cupiditatum usu intelligatur, sciendum est frequenter eos docuisse, concupiscentias illas de quibus egimus non tantum esse naturales & bonas, sed etiam usum earum per se laudabilem, solum excessum in eis utendum esse vitiosum atque culpandum. Iulianus: *Merito itaque & in bene utentibus genus concupiscentiæ modisque laudatur. & in turpibus excessus eius puniatur. Alius voluptatis excessus a lascivientibus perpetratus, inquit alibi, & quia de insipientia non de natura contingit iure damnetur. Quod similitudine panis & vini eum explicuisse supra diximus, in quorum usu excedendo peccatur. Hinc illud crebro ab eorum antesignano repetitum: *Concupiscentia naturalis qui modum tenet bono bene utitur, qui modum non tenet bono male utitur.* Et illud: *Bona igitur concupiscentia naturalis, quæ cum intra modum suum tenetur nulla in se a se ipse turbat. r. Itemque excessus eius in culpa est.**

Lib. 2. de nupt. c. 19.

Lib. 3. cont. Iul. c. 14.

Ibid. c. 20.

Iul. lib. 2. de nupt. c. 19. & lib. 3. cont. Iul. c. 21. Lib. 4. cont. Iul. c. 8. Ibid. c. 14.

In figendis vero limitibus, intra quos modus ille teneretur vel committeretur excessus, laxissimus erat Iulianus. Docbat enim quod ad illius libidinis carnalis usum spectat, de qua propter peccatum originale maxime augebatur, modum ejus servari quamdiu intra thori conjugalis limites teneretur: excessum vero committi siquis illud adulterio vel fornicatione transiret. *Modus huius est in opere coniugali, inquit, excessus in intemperantia fornicandi. Et iterum: In conjugibus cum honestate exercetur. Hoc est, interprete Augustino, honestus est iste appetitus semper in conjugio. Vnde clarior ejus sententiam exponens Augustinus sic loquitur: *Tibi autem libido non nisi præter uxorem videtur esse culpabilis. Et infra: In quibus (nuptiis) libidini licentiosissimum spatium tribuisti ne forsitan offensa defensoram sibi alium provideret. Per**

Lib. 3. cont. Iul. c. 13.

Ibid. c. 14.

Lib. 2. cont. Iul. c. 7.

illud igitur quod Apostolus monuit, ne in morbo desiderij suum vas quisque possideat, non usum immoderatum conjugis, sed fornicationem vitiam arbitratus est. Atque ita, inquit August. temperantia totam honestatem de concubitu coniugum abstulit ut nemo sibi videretur in morbo desiderij suum vas possidere, quovis acrimque libidine in uxoris genitalibus petuisset insanire. Sentiebat videlicet nunquam in eis fruari concupiscentiam, sed quatenuscumque se commoverit satiari avidam, regnare securam. Quam suam sententiam inde fucebat quod prolixâ disputatione probaret mulierem non nisi generandi causa esse institutam; & quod Apostolus vocasset naturalem usum saminæ. Itaque conventus conjugalis voluptas necessario pudicitia deberet nominari, quandoquidem impudicitia non posset dici.

Lib. 5. cont. Iul. c. 9.

Ibid.

Test. Aug. 2. cont. Iul. c. 7. Lib. 2. de nupt. c. 19. & 3. cont. Iul. c. 20. Indicat lib. 4. cont. Iul. c. 8.

Ex qua sua sententia trahebat aliud tantam colectaneum Iulianus, nuptiarum essentiam in sola carnali conjugum commixtione consistere. *Quam commixtionem, inquit, de nuptiarum conditione & natura venire perspicuum est, imo in qua sola quantum ad consuetum nostrum respicit, nuptiarum veritas est. Augustinus: Nihil aliud dicit esse nuptias quam corporum commixtionem. Et alibi: Non enim nuptialis, sicut putas, propter carnis concupiscentiam instituta est. Vnde veluti Synonymis urebatur nuptiis & corporum commixtione: ne nuptias, id est, commixtionem corporum diaboli opus vocares. Imò eo usque progrediebatur impietatis vel impudentiæ ut cõtra Augustini sententiam probare conaretur inter Sanctissimam Virginem MARIAM & Ioseph quæ concubitus defuit, nullo modo fuisse coniugum. Neque Sacra Scripturæ testimoniū veritus, quasi maritus, inquit, Ioseph in opinione omnium erat. Et, secundum hanc opinionem volebat intelligi, non secundum veritatem locutum fuisse Scripturam, ut Virginem MARIAM eius coniugem diceret.*

Lib. 1. cont. Iul. f. 78.

Lib. 5. cont. Iul. c. 16. Lib. 3. cont. Iul. c. 23.

Lib. 2. operum imperf. cont. Iul. f. 234.

Lib. 5. cont. Iul. c. 12. Ibid.